

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2023,

**kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů
(vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 20/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 25/2008 Sb., zákona č. 167/2008 Sb., zákona č. 181/2008 Sb., zákona č. 157/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 150/2010 Sb., zákona č. 77/2011 Sb., zákona č. 151/2011 Sb., zákona č. 85/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 501/2012 Sb., zákona č. 275/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 61/2014 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 187/2014 Sb., zákona č. 39/2015 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 113/2018 Sb., zákona č. 312/2019 Sb., zákona č. 403/2020 Sb., zákona č. 544/2020 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 284/2021 Sb. a č. 364/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 16 odst. 3 se slova „10 až 12“ nahrazují slovy „9, 11 a 12“.

2. Za § 19 se vkládá nový § 19a, který včetně nadpisu zní:

„Vodoprávní evidence**§ 19a**

(1) Správci povodí a vodoprávní úřady vedou evidenci výpustí odpadních vod ze zdrojů znečištění do vod povrchových.

(2) Evidence zahrnuje zdroje a výpusti odpadních vod, ke kterým je vydáno povolení k nakládání s vodami podle § 8 odst. 1 písm. c), jakož i další zdroje a výpusti odpadních vod do vod povrchových, ke kterým není vydáno povolení k nakládání s vodami podle § 8 odst. 1 písm. c), a které zjistí správci povodí a vodoprávní úřady při výkonu činností podle § 47 a § 110.

(3) Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou stanoví rozsah a způsob vedení evidence podle odstavce 1, vymezí rozsah údajů, způsob jejich zjišťování a způsob jejich ukládání do informačního systému veřejné správy¹¹⁾ a způsob přechodu informací evidence podle § 19 do tohoto informačního systému.

(4) Správci povodí a vodoprávní úřady jsou povinni z jimi vedené evidence podle odstavce 1 ukládat údaje v rozsahu stanoveném vyhláškou vydanou podle odstavce 3 do informačního systému veřejné správy (§ 22 odst. 6) a předávat je průběžně v elektronické podobě Ministerstvu zemědělství.“.

3. V § 22 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který zní:

„(6) Ministerstvo zemědělství spravuje jako samostatnou součást informačního systému veřejné správy podle § 21 odst. 2 písm. c) registr výпустů odpadních vod ze zdrojů znečištění do vod povrchových na základě údajů z vodoprávní evidence podle § 19a.“.

Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 7.

4. V § 38 se za odstavec 9 doplňuje nový odstavec 10, který zní:

„(10) Při povolování vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných závadných látek, prioritních nebezpečných látek nebo nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 části II bodů 1 a 9 do vod povrchových vodoprávní úřad uloží povinnost provádět kontinuální měření těchto vod v místě jejich vypouštění do vod povrchových. Znečišťovatel je povinen průběžně zaznamenávat, vyhodnocovat a uchovávat výsledky kontinuálního měření vypouštěných odpadních vod. Pokud lze z výsledků kontinuálního měření usuzovat na možnost vzniku havárie, je znečišťovatel povinen učinit odpovídající opatření k zabránění jejímu vzniku. Znečišťovatel je povinen zajistit a řádně provozovat technické prostředky pro kontinuální měření vypouštěných odpadních vod. Náležitosti a způsob provádění kontinuálního měření, podmínky zjišťování úrovně znečišťování kontinuálním měřením, vyhodnocení kontinuálního měření a náležitosti technických prostředků pro jeho provádění stanoví vláda nařízením.“.

Dosavadní odstavce 10 až 14 se označují jako odstavce 11 až 15.

5. V § 40 odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Havárií je vždy zhoršení nebo závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, kyanidy, těžkými kovy, zvlášť nebezpečnými závadnými látkami, prioritními nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními látkami a radioaktivními odpady, nebo zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněné oblasti přirozené akumulace vod nebo v ochranném pásmu vodního zdroje.

(3) Za součást havárie se považují rovněž technické poruchy a závady zařízení k zachycování, skladování, likvidaci, dopravě nebo odkládání závadných látek, které vlastní havárii předcházely a jsou s ní v příčinné souvislosti.“.

6. § 41 zní:

„(1) Ten, kdo způsobí havárii (dále jen „původce havárie“) nebo zjistí havárii, je povinen ji neprodleně hlásit Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

(2) Původce havárie je povinen činit bezprostřední opatření k odstraňování příčin a následků havárie (dále jen „zneškodňování havárie“). Přitom se řídí schváleným havarijním plánem, popřípadě pokyny vodoprávního úřadu příslušného podle místa havárie nebo Hasičského záchranného sboru České republiky. Za místo havárie se považuje místo vzniku havárie nebo, není-li místo vzniku havárie známo, místo, kde byla havárie poprvé zjištěna.

(3) Hasičský záchranný sbor České republiky neprodleně informuje o jemu nahlášené havárii vodoprávní úřad příslušný podle místa havárie, správce povodí, Českou inspekci životního prostředí a Policii České republiky. Dojde-li k havárii v ochranném pásmu přírodního léčivého zdroje nebo zdroje přírodních minerálních vod nebo na povrchových vodách využívaných ke koupání podle § 34, informuje Česká inspekce životního prostředí neprodleně Ministerstvo zdravotnictví. Dojde-li při havárii k ohrožení nebo znečištění zdroje pitné vody, informuje vodoprávní úřad příslušný podle místa havárie neprodleně příslušnou krajskou hygienickou stanicí.

(4) Řízení záchranných a likvidačních prací při havárii koordinuje Hasičský záchranný sbor České republiky. Řízení prací při zneškodňování havárie přísluší vodoprávnímu úřadu příslušnému podle místa havárie, který spolupracuje s Hasičským záchranným sborem České republiky. Vodoprávní úřad příslušný podle místa havárie si může vyžádat součinnost České inspekce životního prostředí, správce povodí a Policie České republiky. Při zneškodňování havárie spolupracují s vodoprávním úřadem příslušným podle místa havárie další vodoprávní úřady, jejichž správní obvody byly nebo mohou být havárií zasaženy.

(5) Šetření příčin havárie přísluší vodoprávnímu úřadu příslušnému podle místa havárie. Při šetření příčin havárie si vodoprávní úřad může vyžádat součinnost České inspekce životního prostředí, správce povodí a Policie České republiky, případně dalších vodoprávních úřadů, pokud jejich správní obvody byly havárií zasaženy. Pro účely šetření příčin havárie správce povodí zajistí odběry vzorků havárií zasažené povrchové nebo podzemní vody včetně příslušných pevných matric a vypouštěných odpadních vod v havárii zasaženém území a jejich bezodkladné předání laboratoři s příslušnou akreditací pro rozbor uvedených vzorků; tím není dotčena možnost odběru vzorků subjekty uvedenými v odstavci 4.

(6) Česká inspekce životního prostředí, správci povodí, Policie České republiky a vodoprávní úřady, jejichž správní obvody byly havárií zasaženy, jsou povinny poskytnout součinnost při řízení prací při zneškodňování havárie a při šetření příčin havárie.

(7) Původce havárie je povinen na výzvu orgánů a osob uvedených v odstavci 3 při provádění opatření při zneškodňování havárie s těmito orgány a osobami spolupracovat.

(8) Osoby, které se zúčastnily zneškodňování havárie, jsou povinny poskytnout potřebné údaje Hasičskému záchrannému sboru České republiky, vodoprávnímu úřadu příslušnému podle místa havárie a České inspekci životního prostředí, pokud si jejich poskytnutí vyžádá.

(9) Ministerstvo životního prostředí stanoví vyhláškou způsob a rozsah hlášení havárií, jejich zneškodňování, šetření jejich příčin, způsob odběru vzorků a odstraňování jejich škodlivých následků.“.

7. V § 42 odst. 1 se věta první nahrazuje větami „K odstranění následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií (dále jen „závadný stav“) uloží vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod nebo původci havárie (dále jen „původce závadného stavu“), povinnost provést opatření k nápravě spočívající v odstranění následků závadného stavu, popřípadě též v zajištění náhradního odběru vod, pokud to vyžaduje povaha věci. Za účelem uložení opatření k nápravě může být rovněž vyžádána součinnost Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.“.

8. V § 42 odst. 4 větě druhé se slova „osobě nebo fyzické osobě podnikající podle zvláštních předpisů,²³⁾“ nahrazují slovy „nebo podnikající fyzické osobě“,“.

9. V § 42 odst. 4 se věta poslední nahrazuje větami „K účelu úhrady plateb za provedená opatření k nápravě zřizuje kraj v rámci svého rozpočtu zvláštní účet ročně doplňovaný do výše 10 000 000 Kč. Obec s rozšířenou působností, jejíž úřad plní funkci vodoprávního úřadu, který provedení opatření k nápravě uložil, požádá příslušný kraj o úhradu platby za provedené opatření k nápravě. Příslušný kraj zašle bez zbytečného odkladu peněžní prostředky v dohodnuté výši obci s rozšířenou působností, která je zašle osobě, která opatření k nápravě provedla.“.

10. V § 47 odst. 2 písm. f) se text „,²⁸⁾“ nahrazuje textem „; závažnou závadou se rovněž rozumí přítomnost dalších zdrojů a vypustí odpadních vod do vod povrchových, ke kterým není vydáno povolení k nakládání s vodami dle § 8 odst. 1 písm. c),“.

11. V § 59 odst. 1 písm. a) se za slovo „obsah“ vkládají slova „provozního řádu vodního díla pro čištění odpadních vod s povoleným vypouštěním odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných závadných nebo nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 do vod povrchových nebo“.

12. V § 59 odstavec 2 zní:

„(2) Vodoprávní úřad může uložit vlastníkovu vodního díla zpracovat a předložit mu ke schválení provozní řád vodního díla pro čištění odpadních vod s povoleným vypouštěním odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných závadných nebo nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 do vod povrchových nebo manipulační řád vodního díla; může též

stanovit podmínky, za kterých rozhodnutí o schválení vydá, a lhůtu k předložení nebo k předloženému provoznímu nebo manipulačnímu řádu uložit provést doplnění nebo jiné úpravy. Dále může uložit provést změnu schváleného provozního nebo manipulačního řádu vodního díla a jeho předložení ke schválení. Provozní nebo manipulační řád schvaluje vodoprávní úřad na časově omezenou dobu.“.

13. V § 107 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „; v případě mimořádné situace přesahující území správního obvodu jednoho kraje činí opatření ten z krajských úřadů, v jehož správním obvodu mimořádná situace vznikla nebo, není-li známo místo vzniku mimořádné situace, činí opatření ten z krajských úřadů, jehož správní obvod je mimořádnou situací nejvíce zasažen. S krajským úřadem, který činí opatření, spolupracuje krajský úřad, jehož správní obvod byl havárií zasažen,“.

14. V § 107 odst. 1 písm. s) se za slovo „schvalovat“ vkládají slova „provozní řády vodních děl pro čištění odpadních vod s povoleným vypouštěním odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných závadných nebo nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 do vod povrchových a“.

15. V § 115 odst. 17 se za slova „vodního díla“ vkládají slova „a provozní řád vodního díla pro čištění odpadních vod s povoleným vypouštěním odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných závadných nebo nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 do vod povrchových“.

16. V § 116 se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Za přestupek podle odstavce 1 písm. b) spáchaný vypouštěním odpadních vod s obsahem nebezpečných závadných látek do vod podzemních nebo do vod povrchových bez povolení k nakládání s vodami lze uložit pokutu do 500 000 Kč.“.

Dosavadní odstavce 5 a 6 se označují jako odstavce 6 a 7.

17. V § 119 odst. 4 písm. g) se za slovo „manipulační“ vkládají slova „nebo provozní“.

18. V § 122 odst. 7 písm. c) se slova „, odstavce 2 písm. b) nebo odstavce 4“ nahrazují slovy „nebo odstavce 2 písm. b)“.

19. V § 122 odst. 7 se za písmeno c) vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) do 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 4,“.

Dosavadní písmena d) a e) se označují jako písmena e) a f).

20. V § 122 odst. 7 písm. e) se částka „200 000 Kč“ nahrazuje částkou „500 000 Kč“.

21. V § 122 odst. 7 písm. f) se částka „500 000 Kč“ nahrazuje částkou „1 000 000 Kč“.

22. V § 122 se odstavec 8 se zrušuje.

23. V § 123 odstavec 1 zní:

„(1) Fyzická osoba se jako původce havárie dopustí přestupku tím, že

a) neohlásí neprodleně havárii podle § 41 odst. 1,

b) neučiní bezprostřední opatření ke zneškodňování havárie nebo se při zneškodňování havárie neřídí schváleným havarijním plánem nebo pokyny vodoprávního úřadu nebo Hasičského záchranného sboru České republiky podle § 41 odst. 2, nebo

c) nevyhoví výzvě ke spolupráci při provádění opatření ke zneškodňování havárie podle § 41 odst. 7.“.

24. V § 123 odst. 2 písm. a) se číslo „2“ nahrazuje číslem „1“.

25. V § 123 odst. 2 písm. b) se číslo „6“ nahrazuje číslem „8“.

26. V § 125a se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Za přestupek podle odstavce 1 písm. b) spáchaný vypouštěním odpadních vod s obsahem nebezpečných závadných látek, s výjimkou nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 části II bodů 3 a 10, do vod podzemních nebo do vod povrchových bez povolení k nakládání s vodami lze uložit pokutu do 25 000 000 Kč.“.

Dosavadní odstavce 4 až 7 se označují jako odstavce 5 až 8.

27. V § 125a se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) Za přestupek podle odstavce 1 písm. m) lze uložit pokutu do výše 25 000 000 Kč, dojde-li v souvislosti s jeho spácháním k úniku nebezpečných závadných látek s výjimkou nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 části II bodů 3 a 10, do vod podzemních nebo povrchových.“.

Dosavadní odstavce 6 a 7 se označují jako odstavce 8 a 9.

28. V § 125c odst. 1 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje a za písmeno b) se vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) neprovádí kontinuální měření vypouštěných odpadních vod podle § 38 odst. 10, nebo“.

Dosavadní písmeno c) se označuje jako písmeno d).

29. V § 125c odst. 5 písm. b) se slovo „c“ nahrazuje slovem „d“ a na konci textu se slovo „nebo“ zrušuje.

30. V § 125c odst. 5 se na konci písmena c) tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) do 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c).“

31. V § 125c se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) spáchaný vypouštěním odpadních vod s obsahem nebezpečných závadných látek, s výjimkou nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 části II bodů 3 a 10, do vod povrchových v rozporu s povolením k nakládání s vodami lze uložit pokutu do 25 000 000 Kč.

Dosavadní odstavce 7 a 8 se označují jako odstavce 8 a 9.

32. V § 125d odstavci 5 se na konci textu písmene g) slovo „nebo“ zrušuje a za písmeno g) se vkládá písmeno h), které zní:

„h) nezpracuje či nepředloží ke schválení provozní řád vodního díla pro čištění odpadních vod s povoleným vypouštěním odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných závadných nebo nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 do vod povrchových, nebo návrh na jeho doplnění, změnu nebo úpravu podle § 59 odst. 2, nebo“

Dosavadní písmeno h) se označuje jako písmeno i).

33. V § 125d odstavci 8 písmenu b) se slova „b), c), d), e),“ nahrazují slovy „b) až e) nebo h) a i)“.

34. V § 125g odstavce 7 a 8 zní:

„(7) Za přestupek lze uložit pokutu

- a) do 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 6,
- b) do 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 5,
- c) do 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b) nebo odstavce 2 písm. b),
- d) do 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 4,
- e) do 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a), nebo
- f) do 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) nebo odstavce 3.

(8) Za přestupek podle odstavce 3 lze uložit pokutu do výše 25 000 000 Kč, dojde-li v souvislosti s jeho spácháním k úniku nebezpečných závadných, s výjimkou nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 části II bodů 3 a 10, do vod podzemních nebo povrchových.“

35. § 125h včetně nadpisu zní:

„§ 125h

Porušení povinností při haváriích

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako původce havárie dopustí přestupku tím, že

- a) způsobí havárii podle § 40, nejde-li o havárii způsobenou únikem provozních kapalin po dopravní nehodě na pozemní komunikaci,
- b) neohlásí neprodleně havárii podle § 41 odst. 1,
- c) neučiní bezprostřední opatření ke zneškodňování havárie nebo se při zneškodňování havárie neřídí schváleným havarijním plánem nebo pokyny vodoprávního úřadu nebo Hasičského záchranného sboru České republiky podle § 41 odst. 2, nebo
- d) nevyhoví výzvě ke spolupráci při provádění opatření ke zneškodňování havárie podle § 41 odst. 7.

(2) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se při havárii dopustí přestupku tím, že

- a) neohlásí neprodleně havárii, kterou zjistila podle § 41 odst. 1,
- b) neposkytne vyžádané údaje o havárii podle § 41 odst. 8, nebo
- c) jako osoba, které bylo uloženo opatření k nápravě, neuvede pozemek nebo stavbu, kterou bylo nutno použít při odstraňování závadného stavu, do předchozího stavu podle § 42 odst. 8.

(3) Za přestupek lze uložit pokutu

- a) do 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. b),
- b) do 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d) nebo odstavce 2 písm. a) a c),
- c) do 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a),
- d) do 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c), nebo
- e) do 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b).

(4) Za přestupek podle odstavce 1 písmeno a) spáchaný vypouštěním odpadních vod lze uložit pokutu do 50 000 000 Kč, pokud měl původce havárie v době jejího vzniku současně uloženou povinnost provádění kontinuálního měření vypouštěných odpadních vod podle § 38 odst. 10.

36. V § 125l odst. 2 se za větu první vkládá věta “ V případě přestupků podle § 125a odst. 4, § 125a odst. 7, § 125c odst. 7, § 125g odst. 8 a § 125h odst. 4 se podle věty první nepostupuje.”.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Správní řízení podle zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a nebyla před tímto dnem pravomocně skončena, se dokončí podle zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Provozní řády vodních děl pro čištění odpadních vod s povoleným vypouštěním odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných závadných nebo nebezpečných závadných látek podle přílohy č. 1 do vod povrchových zpracované podle zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. července 2023, se považují za schválené podle § 59 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne 1. července 2023.

3. Registr výpustí odpadních vod ze zdrojů znečištění do vod povrchových podle § 22 odst. 6, ve znění tohoto zákona, bude vytvořen nejpozději do 31. prosince 2025.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení, s výjimkou ustanovení čl. I bodů 11, 12, 14, 15, 17, 32 a 33, která nabývají účinnosti dnem 1. července 2024 a s výjimkou čl. I bodů 1, 4, 28, 29, 30 pokud jde o § 125h odst. 4 a 35 pokud jde o § 125h odst. 4, která nabývají účinnosti uplynutím dvou let od vyhlášení tohoto zákona.